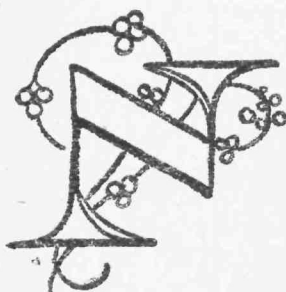

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑΙ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΜΠΟΚΑΤΣΙΑΜΠΗ

ΕΑΝ καλλιτεχνικήν ἐργασίαν παρουσιάσεν εἰς τὴν ἐτησίαν ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ του ἐκθεσὶν ὁ διακεκριμένος ζωγράφος καὶ καθηγητὴς τῆς Καλλ. σχολῆς κ. Β. Μποκατσιάμης. Οἱ νέοι πίνακες περὶ τοὺς 25, εἶνε ἀντάξιοι τῆς φήμης του. Καὶ εἰς τὰ ἔργα αὐτὰ εἶνε ὁ δυνατός, ὁ ἐμπνευσμένος, ὁ ποιητικώτατος καλλι-

τέχνης. Ἐφέτος κυριαρχεῖ μέγας πίναξ «Γιὰ τὸ ψάρεμα». Ἀπὸ τὴν προκυμαίαν τῆς Κερκύρας φεγγοῦν ἡ ψαρόβαρκες. Ἐνῆς θαυμασίου διπλοῦς φωτισμοῦ κυανοῦς καὶ κυτρινοῦς προσδίδει μίαν ἐξαιρετικὴν ἐντύπωσιν. Ὁ καλλιτέχνης ἀναδεικνύεται τέλειος κάτοχος τῶν μυστηρίων τῆς θαλάσσης καὶ τοῦ ὁρίζοντος. Εἰς τὰς λεπτομερείας ἀκριβῆς, εἰς τὸ σύνολον παραστατικώτατος. Μία τρικυμία μὲ ἐν σπάσιμο κύματος, γεμάτη ὁρμή καὶ κίνησιν, τὸ Καλαπάτισμα, μία γωνία τοῦ Πειραιῶς λιμένος, εἶναι ἀπεικονίσαις μὲ πολλὴν εἰλικρίνειαν φιλοτεχνηθεῖσαι. Ἐκ τῶν τοπειῶν εἰς ἃ κυριαρχεῖ ἡ Ἀττικὴ φύσις μὲ τὸ χάρισμα τῆς ἀκριβοῦς ἀποδόσεως, ἡ Ἄλυσσις, ἡ Πικροδάφνη, ἡ Φθινοπορινὴ δούσις, ἡ Δεξαμενὴ τῶν Παναθηναίων, ἡ Κολοκυνθοῦ εἶνε ἀπόψεις γραφικώταται. Δύο κεφαλαί-ἐν pendant ἐκφράσεως- τὸ Τάμμα καὶ τὸ Χαμόγελο εἶνε δύο στολισμοὶ τῆς ἐκθέσεως. Εἰς τὸ Τάμμα ἡ μελαγχολία μᾶς συμπλασάταις καλογρίτσας διαθέτει τὸν θεατὴν συμπαθῶς. Ἐνθ' τὸ πονηρὸ γέλιο τῆς ἄλλης κόρης, τῆς κομμικῆς, ἐμβάλλει εἰς πειρασμόν. Τὴν ἐκθεσὶν συνεπληρῶσαν παλαιότερα ἐκλεκτὰ ἔργα ὡς τὸ Castelo S. Angelo τῆς Ρώμης, ἡ Ἑβραϊκὴ συνοικίᾳ τῆς Κερκύρας. Οἱ φιλότεχνοι κ. κ. Σ. Τρικούνης, Ἡλιάσκος, Γρῶμιαν, Β. Τσιγγῆς, αἱ δεσπ. Δαμιανοῦ καὶ Καρατζᾶ ἀνήγαγον περὶ τὰ δώδεκα ἔργα ἐκ τῆς καλλιτεχνικῆς τῶν φρεσῶν.

ΚΟΓΕΒΙΝΑ

Ὁ κ. Κογεβίνας ὑπῆρξεν ὁ μόνος Ἕλλην καλλιτέχνης, ὅστις εἰργάσθη πολεμικὰς εἰκόνας, παρακολουθεῖται εἰς τοὺς ἐκδημοκρατικοὺς ὅγκους τῆς Σαντορίνης καὶ τῆς Παλαιοκαστρίτσας, ἐδῶ ὑποχωρεῖ καὶ μία ὑποβλητικότης, τὴν ὅποιαν μᾶς ἔχει δώσῃ ἰδιαίτερος εἰς τὴν Κερκυραϊκὰ τοπεία, κυριαρχεῖ. Ἀπέδωκε εἰς τὰς φύσεις δυσκόλους συνθέσεις του μὲ ὀπίσθητα γραμμῶν καὶ ἀνελπίστευτα ἐπεισόδια, πορείας, μάχας, μ' ὅλην δὲ τὴν φρίκην τοῦ πολέμου διαφαίνεται μία ποιήσις.

Ἐκ τῶν πολεμικῶν του πινάκων ἀνερχομένων εἰς 15 ὁ καλλίτερος εἶνε ἡ «Παλινόστησις τῶν προσφύγων», μία θλιβερά ἐπάνοδος τῶν ἐκτοπισθέντων Ἑλ-

λῆνων. Ἐνας ὄμιλος, ἀποτελῶν καραβάνι, βαδίζει. Ὁ ἀραμπῆς φορτωμένος μὲ τὰ ἀπομεινάρια τῶν πραγμάτων τοῦ σπιτιοῦ. Ἐνας σκύλος προηγείται. Εἰς τὸ ἄκρον τοῦ δρόμου ἕνα ἀλόγο σκοτωμένο. Ἀνωθεν τοῦ σμήνους κοράκιον περὶπταται. Ἡ τοποθέτησις καλὴ καὶ ἡ κίνησις εἶνε ἐκφραστικὴ.

Ἡ «Μάχη τοῦ Σκρά» παρυσιάζει μίαν νεωτεριστικὴν ἀποψιν τοῦ πολέμου μὲ τὰς ἐπιστημονικὰς μεθόδους. Δείπει εἰς τὰς νεωτέρας μάχας ἡ μεγαλειώδης κίνησις τῶν παλαιότερων πολέμων. Εἶνε ἄγών κυρίως ὑπόγειος καὶ ἐναέριος, ἄγών ὑπερτηλεβόλων καὶ ἀσφυσιογόνων. Θεαματικῶς ἐγίνε μονότονος, θαμβός, θορυβώδης. Ἐπομένως οἱ σημερινοὶ πολεμικοὶ πίνακες δὲν εἶνε δυνατόν ἢ νὰ ὑπερῃσούν εἰς ἐντύπωσιν καλλιτεχνικὴν. Εἰς τὴν μάχην τοῦ Σκρά προχωροῦν μέσα εἰς τὸ χαράκιμα οἱ στρατιῶται· ἐνθ' ὁ θρυλικὸς λόφος περὶν στεφανοῦνται ἀπὸ τὰς ἐκρήξεις τῶν ὀβιδίων. Εἰς τὴν «Νυκτερινὴν ἐπίθεσιν τῆς Δοιράνης» μία φάλαγξ ἐκτυλίσσεται ἐπιτιθεμένη κατὰ τοῦ ἐλθροῦ, ἐνθ' ἄνωθεν διασταυροῦνται δριβίδες καὶ ἐκτινάσσονται φωτοβολίδες. Εἶνε πίναξ μᾶλλον διακοσμητικὸς. Οἱ «Τοῦρκοι αἰχμάλωτοι» ἐργαζόμενοι εἰς μίαν ὁδόν, εἶνε κάλλιστος πίναξ εἰς φῶς καὶ σχέδιον.

Ἡ εἰσοδος τῆς Μεραρχίας Σεραῶν εἰς τὴν ὁμώνυμον πόλιν, ἡ προέλασις τοῦ 12 Συντάγματος πρὸς τὰ Σκότια, δίδουν μίαν ἰδέαν στρατιωτικῶν κινήσεων, ὕστερον ὅμως τεχνικῶς. Ἡ περιτολία ἑλλην. ἀεροπλάνων ὑπὲρ τὴν Γευγελὴν ἀπεικονίζει μίαν ἀποψιν περιεργωτάτην διὰ ζωγραφικὸν πίνακα.

Εἰς τὰ Eaux forts ὁ κ. Κογεβίνας ἀναδείκνυται ἀριστος. Μερικοὶ πίνακές του μικροὶ ἀξίζουν περισσότερον ἀπὸ μερικοὺς ἄλλους μεγάλους, ἔχοντας ἀξιώσεις. Εἶνε σκίτσα μὲ ζωὴν. Ὁ «Ἀβέρωφ» στὴ Πόλιν, μὲ τὴν Ἀγ. Σοφίαν εἰς τὸ βάθος, ἡ Περί-θαλμιν γυναικῶν εἰς τὰς Σέρρας, αἱ ὁποῖαι εἰς μίαν πένθμιον σειρὰν, φαντάσματα δυστυχίας, περιμένουν διὰ νὰ πάρουν τὸ συστάγιον, εἶνε τὰ ἀρίστα.

Εἰς ἄλλην πλευρὰν, ὁ συμπαθὴς καλλιτέχνης ἐκθέτει διάφορα ἄλλα ἔργα, ὧν ὑπερέχει ὁ «Ἐσπερινός». Ἡ σκηνοθεσίς ἀρίστη, ποιητικώτατη. Ἡ φύσις ἔχει μίαν γαλήνην πληρὴν μυστικοπαθείας. Ὁ βοσκὸς ἐπιστρέφει, τὸ μισοφύγαρο φωτίζει μελαγχολικά. Αἱ ἀπόψεις τῶν μονῶν τὸν Ἀγ. Ὅρους ἀρετὰ ἐπιτυχεῖς. Ἡ Κυβέρνησις ἡγόρασε δύο ἔργα καὶ γνωστοὶ φιλότεχνοι περὶ τὰ 15. Τὰ ἐν ὅλῳ ἐκτεθέντα ἔργα ἀνερχονται εἰς 100.

Ὁ κ. Τόμπρος ἐκόσμησε τὴν ἐκθεσὶν μὲ δύο ἔργα του, τὴν «Περίτρομη» καὶ τοὺς «Ἀποδιωγμένους», ἐμπνευσμένα ἀπὸ τοὺς διωγμοὺς τῶν ὑποδούλων Ἑλλήνων. Τὸ δεύτερον ἰδίως εἶνε ἐκφραστικώτατον· μία πνοὴ ἀνωτέρας τέχνης τὸ ἠνύησε.

ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΚΗ

Δύο ἐφάμιλλοι εἰς σατυρικὴν δύναμιν καὶ καλλιτεχνικὴν γραμμὴν γελοιογράφοι, ὁ κ. Γ. Μανουλάκις (Noir) καὶ Ε. Παπαδημητρίου ἐξέβησαν σειρὰν χαριεστάτων γελοιογραφικῶν εἰς δύο αἰθούσας τῆς Ἑταιρείας «Coeq rouge». Εἶνε γνωστὴ ἡ χάρις καὶ ἡ ἐπτότης μεθ' ἧς χειρίζονται τὴν μοιρῶν βδίδα ἀμφοτέροι, ἐκ τῶν δημοσιεύσεων διαφόρων Ἀθηναϊκῶν τύπων. Ἄλλ' ἤδη συγκεντρωμένον ἢ μᾶλλον ἀδελφωμένον τὸ ἔργον τῶν ἐλκύει ζωηρότερον τὴν ἐκτίμησιν. Ἐκ τῶν γελοιογραφικῶν τοῦ Noir, ἀνερχομένων εἰς 72, ἡ Ἑνκελ, ὁ κ. Κ.

λομοίρης, ὁ βιολιστὴς κ. Καροτίζας ὡς ἐρωτηματικόν, ὁ κ. Στράτος ὡς παπαγάλος, ὁ ἠθοποιὸς κ. Δημητράκοπουλος, ἡ Κοτοπούλη ἐξερχομένη τοῦ αὐτοῦ, ὁ ποιητὴς Γ. Ἀργυρόπουλος εἶνε ἀμίμητοι. Ἡ αὐτογελοιογραφία του ἀρκετὰ ἐπιτυχής. Ἀλλὰ καὶ αἰγениκωτέρου ἐνδιαφέροντος γελοιογραφίαι εἶνε χαριέσταται, ὡς αἱ ἐν εἰδεῖξωτικῶν τραμβαγέρισσες—αἱ ὁποῖαι δὲν ἀπέχουν καὶ πολὺ τῆς πραγματικότητος—ὁ φαντάρος εἰς στάσιν προσοχῆς, τὸ Φίλημα, ἡ Ἐκστασις. Σκίτσα μνημείων ἐν ὥρᾳ νυκτὸς δεικνύουν μίαν τάσιν σοβαρότερης καλλιτεχνικῆς ἐργασίας.

Ὁ κ. Παπαδημητρίου ἐκδίδει 60 περίπου ἔργα. Ὁ κ. Ξενοπούλου ὡς ἀγριώδης, ὁ κ. Ἰακωβίδης, ὁ κ. Καραβίας μὲ τὰ διάφορα παράσημά του, ὁ δικηγόρος κ. Ἀναστασόπουλος, ὁ ὑψηλότατος Νομῆας, ἡ δις Κοτοπούλη ὡς Ἠλέκτρα, ἡ κ. Νίκα, ὁ ἠθοποιὸς κ. Μαρίκος, ὁ ζωγράφος κ. Βανδῶρος, ὁ λόγιος κ. Νικολαΐδης, ὁ κ. Ἀριστεὺς εἶνε αὐτότατοι· ἡ σατυρική γραμμὴ δὲν τοὺς παραμορφώνει. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν διακοσμητικὴν δὲν ὑστερεῖ· ἀπ' ἐναντίας ἀριθμεῖ ἐπιτυχίας ἀξιοσημειώτους Αἱ τέσσαρες Ἐποχαὶ ἔχουν πολλὴν πρωτοτυπίαν. Εἶνε Ἀθηναϊκώταται. Ἡ Ἀνοιξὶς ἐξερχομένη ἐκ τῶν ἀρχαίων τάφων, τὸ Θέρος μὲ τὴν λουομένην, τὸ Φθινόπωρον—μία γεροντοκόρη εἰς τὸ boudoir—ὁ Χεῖμων, μία γυναῖκα εἰς τὰ χιόνια. Ἡ Περίνα καὶ ὁ Αἰθέρας pendant κοινωνικῆς ἐξελίξεως, τὸ «Ὁρεκτικό», ἡ Ἑθνικὴ μόδα—τραγέλαφος ἐνδύματος—τὸ Παλῆ μοτίβο καὶ τὸ καινούργιο τραγουδί—χαρακτηριστικὸν ἐν τῇ ἀντιθέσει του—τὸ Ἑθνικὸν λάγερμα δὲν εἶνε ἀπλῶς γελοιογραφίαι, ἀλλὰ συνθέσεις μὲ πνεῦμα, μὲ ψυχολογίαν, μὲ καλαισθησίαν.

Παρά τοὺς Διοσκούργους τῆς σατύρας, ὁ σοβαρὸς καὶ ἀρχαιοπρεπὴς κ. Ἀριστεὺς. Εἰς τὸν «Πόλεμον» συμβολικὴν καὶ ἐκφραστικωτάτην ἀπεικονίσιν μὲ τὸ ἀκόνισμα τοῦ ξίφους, εἰς τὴν Γαλήνην, εἰς τὴν Ἀφροδίτην, εἰς τὸ Αἰνίγμα, τὴν Σαλώμην, τὸν χορὸν Σατύρων καὶ Βακχίδος ἀναδεικνύεται ζωγράφος μὲ

δύναμιν, μὲ βαθύτητα. Εἶνε ὁ παλαιὸς Ἀριστεὺς τῶν μεγαλειωδῶν ἐμπνεύσεων καὶ πρέπει νὰ παλινοστήσῃ εἰς τὴν τέχνην τῆς συνθέσεως, εἰς ἣν ἀναδεικνύεται πολὺ περισσότερον παρά εἰς τὴν ἀντιγραφὴν τῆς φύσεως, εἰς ἣν τόσοι ἄλλοι ἄλλως τε ἐπιτυχῶς ἐπιδίδονται.

ΜΑΓΙΑΣΗ

134 ἔργα παρέταξεν ὁ ζωγράφος κ. Β. Μαγιάσης εἰς τὴν αἵθουσαν Γέο. Θαλασσογραφίας καὶ τοπεῖα. Ἡ συνολικὴ τῶν ἔργων του ἐκθεσις μισοὶ τὴν ἐντύπωσιν, ἣν ἐκ τῆς ἐκλεκτικῆς καὶ φειδωλῆς μέχρι τοῦδε συμμετοχῆς του εἰς γενικὰς ἐκθέσεις ἀποκομίσαμεν. Οἱ περισσότεροι τῶν καλλιτεχνῶν μας, νομίζουν ὅτι εἰς μίαν ἐκθεσιν, πρέπει νὰ μετακομίσουν ὁλόκληρον τὸ ἐργαστήριόν των, λησμονοῦντες ὅτι ἐν κακότεχνον ἢ ἀνέκφραστον ἔργον δύναται νὰ ἐπιφράσῃ περισσότερον τὴν κρίσιν καὶ ἐὰν τὰ ἀνεκτὰ εἶνε περισσά. Τὸ αὐτὸ ἐπαθε καὶ ὁ κ. Μαγιάσης. Ἐκ τῶν 134 ἔργων του ξεχωρίζομεν ἐκ μέρους τῶν ἐλληνικῶν τὸν Πευκῶνα τῆς Βουλιαγμένης καὶ τὰ Γρασιδια διὰ τὸ φῶς, τὴν Ἀνατολὴν εἰς τὸ Αἰτωλικὸν διὰ τὴν διαφάνειαν, τὰ Τιμένια τῆς Λέρου, πρὸ τοῦ Ἑσπερινοῦ, τὰ Ἑλῆ τοῦ Αἰτωλικοῦ, τὰ κύματα εἰς τοὺς βράχους τῆς Καστέλλας καὶ ἐν μικρῷ, τὸ «Προσκυνητῶν». Ἐκ δὲ τῶν ξένων τὸ Canal Mahmoudié τῆς Ἀλεξανδρείας, Care de Midi τῶν Βρυξελλῶν καὶ τὸ Mosquée τῆς Τύνιδος.

Ἐν γένει εἰς τὰ ἔργα τοῦ κ. Μαγιάση διαβλέπεται μίαν προσπάθειαν, μίαν ἀνήσυχον γραμμὴν, ἑλπειν ἀληθείας καὶ βαθείας αἰσθητικότητος. Ἡ ἀφθονος καὶ πρόχειρος παραγωγή, ἡ προοριζομένη διὰ τὸν πολὺν κόσμον, ὁ ὁποῖος ἐννοεῖ ἐλάχιστα πράγματα, διὰ νὰ ἐκμεταλλεύεται τὰ γούστα του καὶ νὰ πωλῇ ἔργα, τὸν ἐξημίωσε. Ὁ ἀληθινὸς καλλιτέχνης πρέπει πρωτίστως νὰ ἐργάζεται διὰ τὴν Τέχνην.

Κ.

ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ

ΡΩΜΑΪΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΗΣΕΙΣ

Ὁ κ. Σ. Ραϊνάχ ἔκαμεν εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιγραφῶν ἐνδιαφέρουσαν ἀνακοίνωσιν. Κατὰ τὸ 193 ἐγένετο πώλησις δημοσίᾳ εἰς τὴν Ρώμην πραγμάτων ἀνηκόντων εἰς τὸν αὐτοκράτορα Κόμοδον. Πρὸς τοῦτο ἐτοιχοκολλήθησαν ἀναγγελίαι, ὅπως γίνεται καὶ σήμερον, εἰς πολλὰς δ' ἐξ αὐτῶν ἀπληριθμοῦντο τὰ πολύτιμα ἀντικείμενα, ἐν οἷς καὶ ἄμαζαι φέρουσαι μηχανήματα σημειοῦντα τὴν ταχύτητα καὶ ὥρολόγια. Ὡστε τὰ ταξίμετρα ὑπῆρχον ἐπὶ τῶν Ρωμαίων Καيسάρων.

★

ΤΟ ΤΗΛΕΒΟΛΟΝ, ΜΟΥΣΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ

Τὸ κανόνι ἀπὸ αἰῶνων ἦτο πραγματικὸν μουσικὸν ὄργανον. Ὡς τοιοῦτον ἐνεφανίσθη τὸ πρῶτον εἰς συναυλίαν «τερατώδη» ἣν ὁ ἐκλέκτωρ Γεώργιος τῆς Σαξωνίας, ὅπου ἐξετελέσθη ἐν ὁροτάριον μὲ τὸν τίτλον «*Ὁλοφέρνης*». Εἰς τὴν ἐκτέλεσιν μετέσχον 1495 μουσικοί, ἐν οἷς καὶ εἰς τοιοῦτος μὲ κοντραμπάσον ὕψους ἐπτὰ καὶ πλέον ποδῶν. Ἀντὶ τυμπάνων ἐκρόται μέγα ὀλμοβόλον ὅπερ ἐχειρίζοντο πυροβοληταὶ ἐκπυροσκοροῦντες κατὰ τὴν κατὰλληλον στιγμήν.

Ἡ τιμὴ τῆς συχνῆς χρήσεως κανονίου ὡς ὄργανου εἰς κονσέρτα, ἀνῆκει εἰς τὸν Ἰταλὸν Σάρτι, ὅστις κατὰ τὸ ἔτος 1784 κληθεὶς ὡς μουσικοδιδάσκαλος εἰς τὴν Πετρούπολιν, ἀνεπλήρωσε τὴν ἔλλειψιν τοῦ μουσικοῦ αἰσθηματος δι' ἐντάσεως τοῦ μουσικοῦ θορύβου. Ἐσχμήτισε μίαν γιγαντώδη ὀρχήστραν, μὲ μουσικοὺς ἐκφέροντας ἕκαστος μίαν μόνον θορυβωδεστάτην νόταν, καὶ δι' αὐτῆς ἐξετέλεσαν δοξολογίαν ἐξωθεν τῶν Ἀνακτόρων μὲ συνοδείαν ἀρκετῶν κανονίων, τὰ ὁποῖα ἐκάστοτε ἐκρότουν, ἐνισχύοντα τὸν ἦχον τῶν μπάσων. Τόσην δὲ λαμπρὰν ἐντύπωσιν ἔκαμεν ἡ ἐκτέλεσις, ὥστε ἡ Αὐτοκράτειρα Αἰκατερίνη τῆς Ρωσσίας τῷ ἀπένειμε τίτλον εὐγενείας.

Κατόπιν ἐγένετο χρῆσις τοῦ κανονίου κατὰ τὸν ἐν Ρωσίᾳ πανηγυρισμὸν πολεμικῶν γεγενηθέντων, ἰδίως κατὰ τὸ ἔτος 1836 εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Τσάρκος Σέλο, ὅτε εἰς τὴν μουσικὴν ἐκτέλεσιν ἀνემίχθησαν καὶ 120 ἐκπυροσκοροτήσεις πυροβόλων καὶ εἰς τὰς ἐν Βοστώνῃ κατὰ τὰ ἔτη 1869 καὶ 1872 ἐκτελεσθείσας ἐορταῖς.

Ἰδοὺ λοιπὸν ὅτι ὑπάρχει καὶ μία εἰρηνικὴ χρῆσις τῶν κανονίων διὰ τὴν μετὰ τὸν πόλεμον ἐποχὴν!